

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-23
لجنة الانتخابات المركزية للكنيست 23

The Central Elections Committee for the 23rd Knesset

Justice Neal Hendel
Supreme Court of Israel
Chairman of the Central Elections Committee

قاضي نيل هندل
المحكمة العليا
رئيس لجنة الانتخابات المركزية

השופט ניל הנדל
בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

ירושלים, ב' באדר התש"ף
27 בפברואר 2020

לכבוד

- עורכי העיתונים היומיים
- מנהלי אמצעי התקשורת האלקטרוניים
- הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו
- מועצת הכבלים והלווין
- מכוני הסקרים
- באי כח רשימות המועמדים
- חברי ועדת הבחירות המרכזית

שלום רב,

הנדון: פעילות בתקשורת בישורת האחרונה לפני יום הבחירות

הבחירות וחופש הביטוי הינם מהסממנים המובהקים של החברה הדמוקרטית. הקשר ביניהם, בכלל, ובפרט ביחס לתקשורת, רב מימדי. האיזון ביניהם משתנה על ציר הזמן של תקופה מיוחדת זו. נדרש לתת משקל רב לזכות לבחור, טוהר הבחירות ועקרון השוויון.

מצויים אנו בישורת האחרונה לקראת יום הבחירות לכנסת ה-23 שיתקיימו, כזכור, ביום שני, ו' באדר התש"ף (2 במרץ 2020). בתקופה זו הרוחות סוערות, והיד "קלה על ההדק", בעיקר בתחום תעמולת הבחירות. בהתאם, ראוי לחזור ולשנן את הכללים המחייבים, המפורטים להלן:

עמוד 1 מתוך 4

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015
טלפון هاتפ: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirof.gov.il

א. שידור סקרי בחירות בתקופה הסמוכה לתקופת הבחירות:

סעיף 16 ה לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשכ"ט-1959 (להלן: חוק דרכי תעמולה), קובע הוראות שונות בעניין פרסום סקרים. בינהן קובע סעיף קטן 16(ח) כדלהלן:

"בתקופה שתחילתה בתום יום שישי שלפני פתיחת הקלפיות והמסתיימת במועד סגירת הקלפיות, לא ישדר ולא יפרסם אדם בכתב לציבור על תוצאותיו של סקר בחירות שלא שודרו או פורסמו בכתב לציבור לפני תחילתה של התקופה האמורה. המשדר או המפרסם בתקופה האמורה על תוצאותיו של סקר בחירות ששודרו או פורסמו לפני תחילתה של אותה תקופה, יציין בהבלטה שהסקר אינו עדכני ואין ללמוד ממנו על דפוסי הצבעה או עמדות של הציבור ביום השידור או הפרסום. (ההדגשות אינן במקור – נ.ה.).

מהוראה זו עולה כי החל מהשעה 23:59, ביום שישי הקרוב, ג' באדר התש"ף (28 בפברואר 2020), וכלה במועד סגירת הקלפיות ביום הבחירות, 2 במרץ 2020, אין לשדר ואין לפרסם, בכל כלי תקשורת, על תוצאות של סקר בחירות שלא דווח עליו לפני מועד זה, וככל שמדווחים על סקר קודם, יש לציין לצידו, בהבלטה "שהסקר אינו עדכני ואין ללמוד ממנו על דפוסי הצבעה או עמדות של הציבור ביום השידור או הפרסום".

הוראה זו חלה, כפשוטה, על כל סקר בחירות, לרבות מדגמי הבחירות, וסנקציה פלילית בצידה. לפני סגירת הקלפיות אין לפרסם כל מידע וכל פרט מידע בנוגע לסקרי בחירות ולמדגמים, בכל כלי תקשורת שהוא, לרבות באתרי האינטרנט וברשתות החברתיות.

ב. שידור תעמולת בחירות ברדיו ובטלוויזיה ביום הבחירות:

סעיף 129 לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969 (להלן: חוק הבחירות), קובע כדלהלן:

"משעה 7 בערב ביום שלפני יום הבחירות ובכל יום הבחירות לא תהיה תעמולת בחירות על-ידי אסיפות, תהלוכות, רמקולים או שידורים ברדיו ובטלוויזיה." (ההדגשה הוספה – ח"מ).

הוראה זו מצטרפת להוראת סעיף 5 לחוק דרכי תעמולה, הקובעת כי לא תהא תעמולת בחירות ברדיו ובטלוויזיה, בתקופת 60 הימים שלפני יום הבחירות.

כפי שנהגו קודמיי, יושבי ראש ועדות הבחירות האזוריות, אבקשכם כי תנחו את העורכים הראשיים ואת המגישים כי יקפידו – קלה כחמורה, שהסיקור התקשורתי (ובכלל זה שידורי החדשות), בערב יום הבחירות וביום הבחירות, יישאר חף מתעמולת בחירות. ואזכיר כי ביום זה, כל דבריו של מועמד הם בחזקת תעמולת בחירות, ולכן יש למעט או אף להימנע מסיקור

של מסיבות עיתונאים או ראיונות בשידור חי של מועמדים (ראו למשל: מכתבו של השופט ס' ג'ובראן, יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20 מתאריך 10.03.2015; החלטת השופט א' רובינשטיין, יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-19 בתב"כ 59/19 ניצן נ' שידורי קשת בע"מ (17.02.2013) ומכתבו בנדון דידן מתאריך 21.01.2013; מכתבו של השופט ח' מלצר, יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-21 מתאריך 1.04.2019).

ג. שידור חדשות "כזב" ומידע שאינו מבוסס דיו בישורת האחרונה:

בנוסף להנחיות אלה, הנובעות במישרין מהדין, אצטרף בקשה מיוחדת – שנובעת מהשכל הישר, ומהתקדימים במערכות בחירות קודמות – בארץ ומחוצה לה.

אחד מהאתגרים המיוחדים המוצבים לפנינו – הגורם האמון על ביצוע הבחירות כהלכתן, ועל כלי התקשורת – המכונים לעיתים "הרשות הרביעית", הוא התמודדות עם "חדשות כזב" ועם מידע שאינו מבוסס דיו - המשודר גם באמצעי התקשורת ומופץ גם ברשתות החברתיות.

למידע כוזב יש הכוח להשפיע על הליך הבחירות ותוצאותיו, והפצתו עלולה לפגוע במישרין ביכולתם של הבוחרים לגבש דעתם ללא הפרעה חיצונית.

ועדת הבחירות המרכזית מצידה, מתמודדת עם אתגרים אלה במגוון דרכים, הן על ידי העברת מידע לבוחרים, בערוצים ישירים אל מול הרשתות החברתיות, ומתן החלטות שיפוטיות כשנדרש.

אני קורא לכם, כלי התקשורת ונציגי רשימות המועמדים, לסייע לנו במניעת פרסום מידע כוזב ("Fake News"), בכלל וביום הבחירות בפרט.

הדבר נכון, במיוחד, לגבי מידע כוזב על נגיף הקורונה. אודה אם כלי התקשורת יירתמו למאמץ, וישימו דגש מיוחד על וידוא אמינותן של ידיעות בטרם פרסומן, ואף יימנעו מסיקור או דיווח על ידיעות שלא ניתן לוודא אמינותן והן בחזקת "חדשות כזב", שכן ליום הבחירות, אין הזדמנות שנייה. הבוחר משכלל את דעתו, בין היתר על סמך המידע שהוא מקבל מכלי התקשורת, ולאחר שהטיל את קולו לקלפי – אין הוא רשאי לחזור בו.

ד. ועדת הבחירות המרכזית עומדת לרשותכם בכל שאלה בנושאים השונים המגיעים לידיכם וקשורים לבחירות, ומשרד הבריאות עומד לרשותכם בנושאים שבתחום אחריותו – והכל לשם בדיקת העובדות ומהימנותן.

עמוד 3 מתוך 4

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il

נוכח רגישות מערכת הבחירות וחשיבותו של טוהר הבחירות אנא פעלו בהתאם להנחיותיי ולבקשתי, ואף תנחו את הגורמים המפוקחים על ידכם בהתאם.

ניל הנדל

שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-23

עמוד 4 מתוך 4

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il